Lietas arhīva Nr. K73-0079-21/5
ECLI:LV:ZRT:2021:0122.11221033018.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā 2021. gada 22.janvārī

Zemgales rajona tiesa:
tiesnese I.Freimane,
piedaloties prokurorei A.Gahajevai,
aizstāvim J.Ernstsonam,
cietušo pārstāvei–zv.advokātei A.Tambergai,
iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā
/pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 177. panta pirmajā daļā, 177. panta trešajā daļā.

Aprakstošā daļa

Novērtējusi iztiesāšanā pārbaudītos pierādījumus, tiesa

konstatēja

apsūdzētais **/pers. A/ ieguva svešu mantu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos un ar viltu (krāpšana), lielā apmērā**, šādos apstākļos:

2017. gada augustā, pirmstiesas procesā konkrēti nenoskaidrotā datumā un laikā, /pers. A/, krāpšanas nolūkā, telefoniski palūdza /pers. B/ aizdot viņam naudu 300 *euro* apmērā, aizbildinoties ar mantojuma lietu kārtošanu, kam /pers. B/ piekrita. Tajā pat vakarā, ap plkst.21:30, /adrese/, viņa /pers. A/ automašīnā atdeva norunāto naudu 300 *euro*, jo uzticējās /pers. A/. Abi vienojās, ka nauda tiks atdota tiklīdz /pers. A/ nokārtos visas darīšanas ar mantoto nekustamo īpašumu.

Pēc neilga laika, 2017. gada augusta beigās, konkrēti nenoskaidrotā datumā un laikā, /pers. B/ uz mobilo telefonu piezvanīja nepazīstams vīrietis, kurš stādījās priekšā kā /pers. A/ pārstāvis un pateica, ka /pers. A/ vēl nepieciešama nauda mantojuma lietas kārtošanai 700 *euro* apmērā, kam /pers. B/ piekrita. Faktiski /pers. B/ zvanīja pats /pers. A/. Pēc nedēļas /pers. A/ uzrakstīja viņai īsziņu par viņu tikšanās laiku un vietu. Naudu /pers. B/ noņēma no sava konta SEB bankā, un tikšanās laikā /adrese/, atdeva /pers. A/ 700 *euro*, kurš atkal viņai stāstīja par mantojuma lietu kārtošanu, par bankas konta bloķēšanu, kas apgrūtināja lietu kārtošanu.

2017. gada augusta beigās, pirmstiesas procesā konkrēti nenoskaidrotā datumā un laikā, /pers. B/ uz mobilo telefonu atkal piezvanīja nepazīstams vīrietis, kurš stādījās priekšā kā /pers. A/ pārstāvis un aizbildinoties ar /pers. A/ problēmām mantojuma lietas kārtošanā, palūdza aizdot viņam naudu 5000 *euro* apmērā, kam /pers. B/ piekrita, jo uzticējās /pers. A/, kuru zināja no viņa bērnības. Faktiski /pers. B/ zvanīja pats /pers. A/. Naudu 5000 *euro* /pers. B/ atdeva /pers. A/ personīgi, kad viņš atbrauca pie viņas mājas /adrese/.

2017. gada augusta beigās–oktobra sākumā, pirmstiesas procesā konkrēti nenoskaidrotā datumā un laikā, /pers. B/, pēc /pers. A/ pārstāvja zvaniem par naudas nepieciešamību, uzticoties /pers. A/, aizdeva viņam pa daļām vēl 19750 *euro*. Faktiski /pers. B/ katru reizi zvanīja pats /pers. A/. Naudu /pers. B/ noņēma no sava konta SEB bankā, kopā no 2017. gada 27. jūlija līdz 2017. gada 8. septembrim no SEB bankas konta viņa izņēma 22050 *euro*, kā arī aizņēmās no citam personām, lai naudu aizdotu /pers. A/, kad viņai pašai nauda beidzās.

Ļaunprātīgi izmantojot /pers. B/ uzticēšanos un ar viltu, /pers. A/ katru reizi lūdzot naudu, zinādams, ka izkrāpto naudu neatdos,- pārliecinoši solīja aizdoto naudu atgriezt, stāstīja par viņam piederošo nekustamo īpašumu, nosaucot īpašumu atrašanās vietu Jūrmalā, Jelgavā un Jelgavas novadā, apgalvojot, ka īsā laikā visu sakārtos un naudu atdos.

Kad aizdotās naudas apmērs sasniedzis 25750 *euro* apmērā, /pers. B/ palūdza /pers. A/ sastādīt dokumentu par naudas saņemšanu, kam viņš piekrita un 2017. gada 10. oktobrī /adrese/ kāpņu telpā parakstīja /pers. B/ sagatavotu parādzīmi par naudas atdošanu līdz 2017. gada 20. oktobrim, 50000 *euro* apmērā, apzināti nosaucot savu personas kodu, kas faktiski neatbilst patiesībai, lai /pers. B/ nevarētu viņu sameklēt, kā arī griezties pret viņu ar prasību tiesā. Parakstot parādzīmi, /pers. A/ zināja, ka naudu /pers. B/ neatgriezīs.

Tādējādi, ļaunprātīgi izmantojot /pers. B/ uzticēšanos un ar viltu, /pers. A/ izkrāpa no viņas naudu 25750 *euro*, kas ir lielā apmērā.

Naudu viņš iztērēja savām vajadzībām, lielāko daļu nospēlējot spēļu automātos. Krāpšanas rezultātā cietušajai /pers. B/ nodarīts mantisks zaudējums 25750 *euro* apmērā.

Ar šādām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā.

Turklāt, **/pers. A/, ieguva svešu mantu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos un ar viltu (krāpšana)**, šādos apstākļos:

2017. gada septembra beigās, konkrēti nenoskaidrotā datumā un laikā, pēc draudzenes /pers. B/ telefoniskā lūguma aizdot viņai naudu, lai palīdzētu /pers. A/, /pers. C/ tam piekrita, un tajā pat vakarā pie viņas mājas /adrese/, /pers. A/ automašīnā /pers. C/ atdeva viņam naudu 4000 *euro* apmērā. Saņemot naudu, /pers. A/ zināja, ka naudu /pers. C/ neatgriezīs.

Pēc neilga laika, 2017. gada septembra beigās - oktobra sākumā, konkrēti nenoskaidrotā datumā un laikā, /pers. C/ atkal piezvanīja /pers. B/ un palūdza vēl aizdot naudu /pers. A/, 3700 *euro* apmērā, lai viņš varētu nokārtot darīšanas ar mantoto nekustamo īpašumu. /pers. C/ tam piekrita, un tajā pat vakarā, ap plkst. 19:00, pie viņas mājas /adrese/, /pers. A/ automašīnā /pers. C/ atdeva viņam naudu 3700 *euro* apmērā. Saņemot naudu, /pers. A/ zināja, ka naudu /pers. C/ neatgriezīs.

Apmērām pēc nedēļas, 2017. gada oktobra sākumā, konkrēti nenoskaidrotā datumā un laikā, /pers. A/, krāpšanas nolūkā, ieradās pie /pers. C/ mājās, /adrese/, un stāstīja viņai par savām problēmām mantojuma lietas kārtošanā, palūdza aizdot viņam vēl naudu, kam /pers. C/ piekrita, jo uzticējās /pers. A/, kurš bija gatavs parakstīt parādzīmi, lai /pers. C/ nebūtu aizdomās par viņa stāstīto.

Kad /pers. C/ pašai nebija naudas, uzticoties /pers. A/ solījumiem naudu atgriezt dubultā apmērā, 2017. gada oktobrī – novembrī, konkrēti nenoskaidrotā datumā un laikā, viņa naudu aizņēmās no citām personām, 1000 *euro* un 600 *euro* apmērā, naudu atdeva /pers. A/. Šajā laika periodā /pers. A/ vairākas reizes zvanīja /pers. C/, lūdzot vēl naudu, aizbildinoties ar problēmām mantojuma lietas kārtošanā, pēc kā /pers. C/ viņam vairākas

reizes aizdeva naudu no 50 līdz 200 *euro*.

Kad aizdotās naudas apmērs sasniedzis 10000 *euro* apmērā, /pers. C/ palūdza /pers. A/ sastādīt dokumentu par naudas saņemšanu, kam viņš piekrita un 2017.gada novembrī, pirmstiesas procesā konkrēti nenoskaidrotā datumā un laikā, Jelgavā, /pers. C/ mājās /adrese/, uzrakstīja parādzīmi par naudas atdošanu līdz 2017. gada 24. decembrim, 20000 *euro* apmērā, apzināti nosaucot savu personas kodu un deklarēto dzīvesvietu, kas faktiski neatbilst patiesībai, lai /pers. C/ nevarētu viņu sameklēt, kā arī griezties pret viņu ar prasību tiesā. Parakstot parādzīmi, /pers. A/ zināja, ka naudu /pers. C/ neatgriezīs.

Ļaunprātīgi izmantojot /pers. C/ uzticēšanos un ar viltu, /pers. A/, katru reizi lūdzot naudu, zinādams, ka izkrāpto naudu neatdos,– pārliecinoši solīja aizdoto naudu atgriezt, stāstīja par viņam piederošo nekustamo īpašumu, nosaucot īpašumu atrašanās vietu Jūrmalā, Jelgavā un Jelgavas novadā, apgalvojot, ka īsā laikā visu sakārtos un naudu atdos.

Tādējādi, ļaunprātīgi izmantojot /pers. C/ uzticēšanos un ar viltu, /pers. A/ izkrāpa no viņas naudu 10000 *euro*. Krāpšanas rezultātā cietušajai /pers. C/ nodarīts mantisks zaudējums 10000 *euro* apmērā. Naudu viņš iztērēja savām vajadzībām, lielāko daļu nospēlējot spēļu automātos.

Ar šādām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā.

Motīvu daļa

Tiesas sēdē /pers. A/ savu vainu noliedza un tiesai liecināja, ka naudu aizņēmies, lai nokārtotu mantojuma lietas, vēlāk to būtu atdevis.

Apsūdzētā /pers. A/ vainīgums inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos pierādīts ar cietušo un liecinieku liecībām, daļēji paša apsūdzētā liecībām, visiem tiesas izmeklēšanā pārbaudītiem pierādījumiem to kopumā un savstarpējā saistībā.

No iesniegumiem izriet, ka policijai ziņojušas: /pers. B/ – par to, ka 2017.gadā laikā no augusta līdz oktobrim viņai izkrāpta naudas 25750 *euro* apmērā (lietas 1.sējuma 6.-18.lapa); /pers. C/ – par to, ka laikā no 2017.gada septembra līdz 2017.gada novembrim viņai izkrāpta nauda 10000 *euro* apmērā (lietas 1.sējuma 98.-106.lapa).

No protokolos fiksētā izriet, ka uzrādītajās atpazīšanai fotogrāfijās /pers. A/ atpazina:

/pers. B/ (lietas 1.sējuma 23.-24.lapa) – kā personu, kurai aizdeva naudu kopsummā 25750 euro apmērā; /pers. D/ (lietas 1.sējuma 47.-48., 62.-62.lapa) – kā /pers. E/ audžudēlu, kuram 2017.gada vasarā iedeva /pers. B/ telefona numuru, tieši viņš lūdza /pers. B/ naudu; /pers. C/ (lietas 1.sējuma 52.-53., 114.-115.lapa) – kā vīrieti, ar kuru viņu iepazīstināja /pers. B/, un viņam atdeva naudu, kuru palūdza iedot /pers. B/, tieši viņam pati aizdeva naudu 10000 *euro* apmērā 2017.gadā laikā no septembra līdz novembrim; /pers. F/ (lietas 1.sējuma 57.-58.lapa) – kā vīrieti, kurš 2017.gada oktobrī parakstīja parādzīmi kāpņutelpā /adrese/, par to, ka aizņemas naudu no /pers. B/, norādot, ka apsolas naudu atdot.

No SEB bankas konta pārskata (lietas 1.sējuma 28.lapa) secināma naudas plūsma /pers. B/ kontā – izmaksas 2017.gada jūlijā–septembrī.

No protokolā (lietas 1.sējuma 30.-36.lapa) fiksētā izriet, ka apskatot telefonu *Samsung,* konstatēts mobilā telefona numurs, kurš ierakstīts kā "/pers. A/", no īsziņu satura secināms, ka notikusi sarakste par naudas aizdošanu un atdošanu.

LMT informācijā (lietas 1.sējuma 37.-41.lapa) fiksēta /pers. A/ mobilā telefona ienākošo un izejošo zvanu analīze.

Parādzīmju oriģinālos norādīts, ka /pers. A/ aizņēmas naudu no /pers. B/ 25750 *euro,* solās atdot 50000 *euro*, tā parakstīta 10.10.2017. (lietas 1.sējuma 43.-44.lapa); /pers. A/ aizņēmas naudu no /pers. C/ 20000 *euro*, apsolās pēc iespējas ātrāk atdot līdz nokārtos mantojuma lietas aptuveni līdz 24.12.2017. (lietas 1.sējuma 119.-120.lapa);

No Persona datu pārlūka informācijas un Zemezgrāmatu nodaļas nodalījuma noraksta (lietas 1.sējuma 89.-106.lapa) izriet, ka /pers. E/ mirusi 12.09.2014., /pers. A/ ir īpašnieks: dzīvoklim /adrese/, kadastra Nr./numurs/ (lietas 1.sējuma 80., 92.lapa); zemes gabalam /adrese/, kadastra Nr./numurs/(lietas 1.sējuma 81., 90.lapa); zemes gabalam un ēkām (dzīvojamās mājas un palīgēka) /adrese/, kadastra Nr. /numurs/(lietas 1.sējuma 82., 91.lapa)

Cietusī /pers. B/ tiesai liecināja par /pers. A/ aizdotās naudas daudzumu un faktu, ka to izdarīja pēc savas draudzenes lūguma. Par naudas nepieciešamību /pers. A/ norādīja mantojuma lietu kārtošanu. Naudu, kopsummā 25750 *euro,* viņam aizdeva vairākās reizēs. Ik reizi /pers. A/ pārliecinoši apsolīja atdot naudu, tik līdz pats saņems mantojumu, nosauca dažādus datumus un pēdējā laikā – līdz 2017.gada beigām. /pers. A/ savus personas datus, dzīvesvietu parādzīmē norādīja nepareizus. Lai aizdotu naudu /pers. A/, pati aizņēmās naudu no meitas. Vēlāk viņai zvanīja kāds vīrietis, kurš nosaucās par /pers. A/ pārstāvi un centās pārliecināt vēl aizdot naudu /pers. A/.

Cietusī /pers. C/ tiesai liecināja, ka draudzene /pers. B/ lūdza palīdzēt /pers. A/ un aizdot viņam naudu. Vairākās reizēs aizdeva naudu kopsummā 10000 *euro*. Sākotnēji aizdeva 4000 *euro* un 3700 *euro,* ko viņam nodeva automašīnā. Par naudas nepieciešamību /pers. A/ norādīja zemes pirkšanas lietu kārtošanu. Vēlāk viņš pa telefonu vairākas reizes zvanīja un lūdza vēl aizdot naudu, bet tās bija mazākas summas. Kad pateica, ka naudas nav, viņš ieteica aizņemties to no kāda. Lai aizdotu naudu /pers. A/, pati aizņēmās naudu no divām citām personām. /pers. A/ pārliecinoši apsolīja atdot naudu, nosauca dažādus datumus. /pers. A/ izteica gatavību dot parādzīmi, norādot tajā daudz lielāku parāda summu, un tā tika uzrakstīta, bet savus personas datus, dzīvesvietu parādzīmē viņš norādīja nepareizus. Vēlāk viņai zvanīja kāds vīrietis, kurš nosaucās par /pers. A/ pārstāvi un centās pārliecināt vēl aizdot naudu /pers. A/.

Lieciniece /pers. F/ pirmstiesas kriminālprocesā liecināja (lietas 1.sējuma 54.-55.lapa), ka 2017.gada septembrī /pers. B/ izstātīja, ka /pers. A/ aizdevusi lielu naudas summu, un ir aizdomas, ka viņš naudu neatdos. Ieteica viņai doties pie notāra uzrakstīt oficiālu dokumentu par naudas aizdošanu /pers. A/. Piedāvāja, lai /pers. A/ uzraksta parādzīmi. Pēc kāda laika, liekas, ka 2017.gada oktobrī, /pers. B/ pa telefonu lūdza viņu atnākt, lai būtu klāt parādzīmes parakstīšanas laikā. Mājas kāpņu telpā satika /pers. B/, kurai rokās bijā kaut kādi papīri, iespējams parādzīme. Atnāca vīrietis, sasveicnājās, saprata, ka tas ir /pers. A/, kuram /pers. B/ aizdevusi naudu. /pers. B/ doto papīru viņš parakstīja, pateica, ka varbūt atdos naudu vēl vairāk, nekā norādīja parādzīmē. Pati parādzīmi nelasīja. Vēlāk /pers. B/ teica, ka naudu viņš nav atdevis.

Lieciniece /pers. G/ tiesai liecināja, ka uztur pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības (lietas 1.sējuma 121.-122. lapa) par to, ka 2017.gada 30.vai 31.oktobrī piezvanīja viņas mātes draudzene /pers. C/ un lūdza aizdot naudu 1000 *euro,* kas nepieciešama mantojuma iegūšanai. Tajā pat dienā viņa atbrauca ar sarkanas krāsas automašīnu, kuru vadīja jauns vīrietis gaišiem matiem. Vīrietis palika automašīnā, kad /pers. C/ ienāca mājā. Tur /pers. C/ 1000 *euro* iedeva, viņa solīja to atdot pēc nedēļas. Pēc neilga laika /pers. C/ piezvanīja un atkal lūdza aizdot 3000 *euro,* bet atteica, jo tādas naudas pašai nebija. Sarunā ar /pers. C/ saprata, ka nauda nepieciešama vīrietim mantojuma iegūšanai. Tiesas sēdē papildināja, ka paskaidrojums par naudas izmantošanu likās aizdomīgs, par ko /pers. C/ pateica. Taču viņa neklausīja, arī uzvedība bija tāda dīvaina, kas nebija raksturīgi. Aizdoto naudu /pers. C/ atdeva pa daļām, vēlāk no viņas uzzināja, ka tikusi piekrāpta.

Lieciniece /pers. D/ pirmstiesas kriminālprocesā liecināja (lietas 1.sējuma 45.-46., 59.-60. lapa) par to, ka sen pazīst /pers. E/ un viņas māsu /pers. E/, kurai bija audžudēls /pers. A/. Neilgi pirms nāves /pers. E/ pateica viņai, ka uzrakstīja testamentu, ar kuru visu savu īpašumu atstās /pers. A/. /pers. E/ bērēs satika /pers. A/, kuru uzreiz atpazina kā /pers. E/ audžudēlu. 2015.gada vasarā datumu precīzi neatceras, pie viņas uz mājām atbrauca /pers. A/, lūdza aizdot naudu, teica, ka /pers. E/ brālēni apstrīd testamentu, naudu vajag visu darījumu ar atstāto īpašumu nokārtošanai. Zinot, ka /pers. E/ atstāja testamentu uz /pers. A/ vārda, nolēma aizdot viņam naudu. Laikā no 2015.gada vasaras līdz 2017.gada vasarai aizdeva /pers. A/ 3000 *euro* apmērā, jo vairāk nauda nebija. 2017.gada vasarā piezvanīja bijusī klasesbiedrene /pers. B/ sakarā ar skolas salidojumu. Sarunas laikā /pers. B/

izstāstīja, ka /pers. A/ nepieciešama nauda un vai to nevarētu viņam aizdot. Viņa tam piekrita, tad nosauca viņa telefona numuru. Kādu naudas summu /pers. B/ aizdeva /pers. A/ viņai neprasīja. Vēlāk noskaidroja, ka /pers. A/ nauda nav atdevis. Arī uz pašas zvaniem /pers. A/ no 2018.gada februāra neatbild, naudu viņai nav atdevis.

Lieciniece /pers. I/ tiesai liecināja, ka uztur pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības (lietas 1.sējuma 116.-117.lapa) par to, ka pazīst savas mātes paziņu /pers. C/, kura dzīvo /adrese/. 2017.gada nogalē vai 2018.gada sākumā viņai piezvanīja /pers. C/ un lūdza aizdot naudu 1000 *euro*. Tik lielas summas nebija un atbildēja, ka var aizdot 600 *euro*, kam viņa piekrita, teica, ka par naudas nepieciešamību paskaidros vēlāk. No teiktā saprata, ka naudu vajag viņai pašai kaut kādiem darījumiem ar nekustāmo īpašumu. /pers. C/ naudu iedeva /adrese/ pie viņas mājas un to apsolīja atdot pēc nedēļas. Kad pēc nedēļas pa telefonu /pers. C/ pateica, ka nepieciešama aizdotā nauda, aptuveni pēc mēneša viņa to atdeva.

Lieciniece /pers. M/ tiesai liecināja, ka krimināllietā, kas tika ierosināta par naudas līdzekļu izkrāpšanu, bija procesa virzītāja. Nopratināja cietušos un lieciniekus, tika veikta atpazīšana. Atceras, ka aizturēja, pratināja /pers. A/, viņš tika atzīts par aizdomās turēto. /pers. A/ tika piedāvāta iespēja uzaicināt advokātu, viņš atteicās un par ko parakstījās protokolā. Pratināšanā viņš atcerējas visus notikumus, nožēloja visu, precīzi nosauca summas un cietušo vārdus, uzvārdus, vaļsirdīgi atzina savas darbības un visu pats stāstīja un tas tika pierakstīts protokolos, kurus parakstīja. Vēlāk kriminālprocess bija pie inspektores Valsts amatpersona.

Lieciniece /Valsts amatpersona/ tiesai liecināja, ka krimināllietā bija procesa virzītāja. Atceras, ka /pers. A/ pratināja, pirms pratināšanas viņš tika iepazīstināts ar savām tiesībām un pienākumiem, no aizstāvja atteicās. Protokols tika rakstīts pēc /pers. A/ stāstītā, protokolu viņš izlasīja un parakstīja.

Saskaņā ar Krimināllikuma 1.pantu pie kriminālatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes.

Noziedzīga nodarījuma sastāvs ir Krimināllikumā paredzēto objektīvo un subjektīvo pazīmju kopums, kas ir nepieciešams un pietiekams, lai personas kādu darbību vai bezdarbību varētu atzīt par noteikta veida noziedzīgu nodarījumu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 124.pantu kriminālprocesā pierādāma noziedzīga nodarījuma sastāva esamība vai neesamība, kā arī citi Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā paredzētie apstākļi, kuriem ir nozīme konkrēto krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulējumā.

Krāpšana ir svešas mantas vai tiesību uz šādu mantu iegūšana, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos vai ar viltu. Noziedzīga nodarījuma kvalifikāciju neietekmē fakts, vai krāpšana izdarīta ar viltu vai ļaunprātīgi izmantojot personas uzticēšanos, vai arī pastāvot abām minētajām pazīmēm.

Krāpšana atzīstama par izdarītu ar viltu, ja mantas vai tiesību uz šādu mantu iegūšana ir notikusi, paziņojot cietušajam, viņa pārstāvim, valsts vai pašvaldības institūciju darbiniekiem nepatiesas ziņas vai arī noslēpjot faktus, kurus vajadzēja paziņot, tādā veidā maldinot cietušo, viņa pārstāvjus vai citas personas, kuras ir tiesīgas pieņemt lēmumu attiecībā uz personai piederošo mantu vai mantiskām tiesībām.

Krāpšana izdarīta, ļaunprātīgi izmantojot personas uzticēšanos, ja vainīgā persona uzticību izmanto pretēji cietušā interesēm, lai nelikumīgi iegūtu viņa mantu vai tiesības uz to.

Ar krāpšanas priekšmetu Krimināllikuma 177.panta izpratnē jāsaprot kustama manta vai nekustamais īpašums, tiesības uz šādu īpašumu vai citu mantu, kā arī mantiska rakstura pakalpojumi.

Krāpšana atzīstama par izdarītu lielā apmērā un kvalificējama saskaņā ar Krimināllikuma 177. panta trešo daļu, ja noziedzīga nodarījuma priekšmetu kopējā vērtība nodarījuma izdarīšanas brīdī nav bijusi mazāka par piecdesmit tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu.

Tiesa secina, ka cietušo /pers. B/ un /pers. C/ liecības gan pirmstiesas kriminālprocesā, gan tiesai ir konsekventas, detalizētas, pārliecinošas, apstiprinās ar objektīviem pierādījumiem, un tiesai nav pamata tās apšaubīt. Bez tam, tiesas izmeklēšanā netika iegūti pierādījumi par cietušo ieinteresētību aprunāt apsūdzēto.

No cietušo un liecinieku liecībām secināms, ka /pers. A/ cietušajām /pers. B/ un /pers. C/ lūgumu aizdot naudu motivēja ar nepieciešamību noformēt *mantojuma lietas.* No Zemezgrāmatu nodaļas informācijas izriet, ka 2017.gadā /pers. A/ jau bija īpašnieks dzīvoklim Jelgavā, zemes gabalam Jūrmalā, zemes gabalam un ēkām Platones pagastā, Jelgavas novadā.

Tiesa uzskata, ka par apsūdzētā /pers. A/ patieso nodomu liecina viņa objektīvās darbības, vērstas uz svešas mantas iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos un ar viltu, proti, cietušo /pers. B/ un /pers. C/ mantas – naudas – iegūšanu.

Pirmstiesas kriminālprocesā /pers. A/ nopratināts kā aizturētais (lietas 1.sējuma 64.-67., 71.-73.lapa) liecināja, ka pilnībā atzīst faktu, ka izkrāpa naudu no /pers. B/ un /pers. C/, izmantojot viņu uzticēšanos, sakot, ka nauda nepieciešama mantojuma lietas kārtošanai. Parādzīmēs apzināti nepareizi norādīja savus datus, dzīvesvietu, lai viņu nevarētu sameklēt. Naudu, ko no viņām saņēma, gandrīz pusi nospēlēja spēļu automātos, pārējo iztērēja savām vajadzībām, lai segtu iepriekšējās naudas saistības. Naudu nav atdevis nevienai no viņām, savu iespēju robežās centīsies atlīdzināt.

Gan pirmstiesas kriminālprocesā, gan tiesai apsūdzētais /pers. A/ liecināja, ka strādā gadījuma darbus, ienākumi neregulāri. Arī tiesas sēdē par nepieciešamību nodrošināt aizstāvību viņš norādīja, ka vienošanos pats nevarēja noslēgt, jo nav naudas. Tādējādi, apsūdzētā liecības par apņemšanos /pers. B/ un /pers. C/ atdot naudu neguva apstiprinājumu.

Apsūdzētā /pers. A/ liecības par to, ka savas liecības sniedza policijas darbinieku iespaidā, aizturēšanas un nopratināšanas laikā viņu ietekmējuši policijas darbinieki, tiesas izmeklēšanā neguva apstiprinājumu.

Pirmstiesas kriminālprocesā apsūdzētais /pers. A/ nav izteicis sūdzības par policijas darbinieku rīcību, procesuālos dokumentus ir parakstījis un par to saturu nav izteicis pretenzijas, kā arī nav izteicis sūdzības par pirmstiesas kriminālprocesā veiktajām darbībām un iespējamiem pārkāpumiem pierādījumu iegūšanā. Par iespējamo policijas darbinieku ietekmēšanu liecināja tikai tiesā.

Tiesa nekonstatē apstākļus, kas liktu apšaubīt liecinieku – policijas darbinieku /pers. M/ un /pers. R/ liecību patiesumu. Viņu liecības ir detalizētas un pārliecinošas, viena otru papildina, un apstiprinās ar citiem pierādījumiem un tiesai nav pamata tām neticēt. Bez tam, tiesa nekonstatē viņu pieļautus pārkāpumus pirmstiesas kriminālprocesa darbību veikšanā. Turklāt lietā nav konstatēti tādi apstākļi, kas norādītu, ka policijas darbinieki būtu neobjektīvi likumpārkāpuma konstatēšanā, vai jebkādu iemeslu dēļ būtu ieinteresēti apsūdzētā apmelošanā un nepatiesu faktu izklāstā.

Tiesas ieskatā, pirmstiesas kriminālprocesā /pers. A/ sniegtās liecības nav pamata atzīt par pierādīšanā neizmantojamām, jo tiesas izmeklēšanā nav konstatēti apstākļi, kas norādītu, ka šādi pierādījumi būtu iegūti un procesuāli nostiprināti, pieļaujot Kriminālprocesa likuma pārkāpumus.

Tādējādi ir pamats uzskatīt par ticamām /pers. A/ liecības, ko viņš sniedzis, būdams nopratināts kā aizturētais, jo tās satur pietiekoši precīzas un detalizētas ziņas par notikuma apstākļiem, kā arī kopumā sakrīt ar pārējiem lietā iegūtiem objektīviem pierādījumiem.

Tiesa secina, ka apsūdzētā /pers. A/ liecības par to, ka cietušajām naudu atdos, pats ticis apkrāpts, policisti viņam draudot, piespieduši atzīties, tiesas izmeklēšanā neguva apstiprinājumu un tiesai nav pamata neticēt citiem pierādījumiem. Tiesa uzskata, ka apsūdzētais /pers. A/, sniedzot šādas liecības, cenšas izvairīties no atbildības par izdarīto noziedzīgo nodarījumu.

Tāpat tiesas ieskatā, /pers. A/ nevarēja nesaprast, ka cietušās /pers. C/ un /pers. B/ ir pensionāres, un, ievērojot valstī 2017.gadā noteikto minimālo mēnešalgu 380 *euro* apmērā, ir pamats uzskatīt, ka viņa darbības cietušajai /pers. B/ izraisīja smagas sekas.

Tiesa uzskata, ka tiesas izmeklēšanā pārbaudītie pierādījumi ir ticami, nav savstarpēji pretrunīgi un pilnībā pierāda apsūdzētā /pers. A/ vainu inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā. Tiesa minētajos pierādījumos nesaskata būtiskas pretrunas vai nepilnības, kas varētu būt par pamatu šo pierādījumu ticamības apšaubīšanai. Tāpat nav konstatēti kādi citi apstākļi, kas varētu būt par iemeslu minēto pierādījumu ticamības apšaubīšanai. Tiesa uzskata, ka ar minētajiem pierādījumiem ir pilnībā pierādīts, ka /pers. A/ ir izdarījis viņam inkriminētos noziedzīgos nodarījumus.

Ambulatorajā tiesu psihiatriskajā – tiesu psiholoģiskajā ekspertīzē (atzinums Nr./numurs/, 2.sējuma 32.-40.lapa) secināts, ka pašreizējās ambulatorās ekspertīzes ietvaros nevar izslēgt psihisko traucējumu agravāciju un sniegt kategoriskas atbildes uz uzdotajiem jautājumiem, tādēļ rekomendēta stacionārā tiesu psihiatriskā – tiesu psiholoģiskā ekspertīze.

Stacionārajā tiesu psihiatriskajā – tiesu psiholoģiskajā ekspertīzē (atzinums Nr./numurs/, 2.sējuma 90.-104.lapa) konstatēts, ka /pers. A/ noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā ar psihisku slimību neslimoja, arī pašlaik ar psihisku slimību neslimo, bet viņam konstatēti citi psihiski traucējumi – organiski personības traucējumi. Noziedzīgā nodarījuma īstenošanas laikā viņš nevarēja visā pilnībā saprast savas darbības un tās vadīt konstatēto traucējumu dēļ (pazemināta kritika pret savām intelektuālajām spējām, intelektuāli ierobežota mazattīstīta personība, pazemināts juridiski nozīmīgām darbībām prognostiskas spējas), un saistībā ar viņam inkriminētiem nodarījumiem iesaka atzīt par ierobežoti pieskaitāmu. Piemītošās /pers. A/ individuāli psiholoģiskās īpatnības – uztveres konkrētība, uzmanības deficīta sindroma izpausmes, atmiņas procesu mazefektivitāte, konkrēta un primitīva domāšana, intelektuālās attīstības robežstāvoklis, intelektuālās izziņas aktivitātes trūkums, personības pritīvisms, vienmēr un visur ietekmē viņu būtiski, nosakot un noteicot viņa uzvedību.

Tiesa uzskata, ka nav pamata apšaubīt tiesu psihiatriskās – tiesu psiholoģiskās ekspertīzes atzinumus, jo tie sniegti, izpētot un analizējot ekspertu rīcībā nodotās krimināllietas materiālus un medicīniskos dokumentus, ekspertīzes laikā iegūto informāciju.

Novērtējot apsūdzētā liecības, cietušo un liecinieku liecības kopumā visiem ar tiesas izmeklēšanā pārbaudītiem pierādījumiem, tiesa atzīst apsūdzētā /pers. A/ vainīgumu noziedzīgo nodarījumu, kas paredzēti Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā, 177.panta pirmajā daļā, izdarīšanā par pierādītu.

Nosakot sodu veidu, tiesa ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, un, nosakot sodu mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta klasifikāciju apsūdzētais /pers. A/ izdarīja mazāk smagu noziegumu un sevišķi smagu noziegumu.

Par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 7.punktu tiesa atzīst noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu ierobežotas pieskaitāmības stāvoklī.

Par apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošiem apstākļiem saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu tiesa atzīst noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu pret personu, izmantojot tās vecuma nevarību, noziedzīgais nodarījums izraisījis smagas sekas.

Apsūdzētais /pers. A/ agrāk tiesāts, sodāmība dzēsta, gada laikā administratīvi nesodīts (lietas 1.sējuma 93.-95.lapa). Strādā gadījuma darbus, apgādībā pieci nepilngadīgi bērni.

Pēc paša apsūdzētā /pers. A/ vārdiem naudu aizņēmies un to noteikti atdos, uzskata, ka pats ticis apkrāpts.

Tiesa uzskata, ka Krimināllikumā noteiktā soda mērķa sasniegšanai, tas ir, lai vainīgā persona tiktu sodīta par izdarīto noziedzīgo nodarījumu un lai tiktu panākts, ka notiesātais un arī citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, apsūdzētajam /pers. A/ nosakāms sods brīvības atņemšanas veidā, nepiemērojot papildsodu – mantas konfiskācija, kas sekmēs soda mērķa sasniegšanu.

Galīgais sods apsūdzētajam nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu pēc vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, piespriestos sodus daļēji saskaitot.

Turklāt tiesa ņem vērā Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu 2008.gada 1.jūlija kopsapulcē apstiprināto Sodu piemērošanas prakses apkopojumu, kurā cita starpā norādīts – lai novērstu noziedzīgu nodarījumu recidīvu, krimināls odam jābūt tādam, kas orientēts uz likumpārkāpēja sociālo adoptāciju un resocializāciju, kā arī tādam, kas sekmē noziedzīgu nodarījumu veicinošo faktoru novēršanu (mazināšanu). Atbildību pastiprinošu apstākļu esamība ir pamats bargāka soda piemērošanai salīdzinājumā ar sodu, kāds būtu piespriežams, šādus apstākļus nekonstatējot.

Lai gan apsūdzētajam /pers. A/ konstatēts atbildību mīkstinošs apstāklis, iztiesāšanas laikā nav izdarījis citus likumpārkāpumus, ir pastāvīga dzīvesvieta, taču, ievērojot noziedzīgo nodarījumu smagumu un nodarīto kaitējumu, tiesa negūst pārliecību, ka viņš, sodu neizciešot turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus un nav pamata Krimināllikuma 55.panta nosacījumu piemērošanai.

Pirmstiesas kriminālprocesā apsūdzētajam /pers. A/ piemērots drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā un papildus drošības līdzeklis – aizliegums izbraukt no valsts. Lai gan apsūdzētais /pers. A/ iztiesāšanā pildīja procesuālos pienākumus, taču, ievērojot to, ka tiek apsūdzēts sevišķi smaga nozieguma izdarīšanā, par kuru likums paredz brīvības atņemšanas sodu, tiesa uzskata, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 241.panta trešo daļu, 272. panta ceturto daļu sprieduma izpildes nodrošināšanai viņam drošības līdzeklis ir grozāms uz apcietinājumu un atstājams līdz sprieduma stāsies spēkā. Savukārt papildus drošības līdzeklis – aizliegums izbraukt no valsts – viņam atceļams.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu apsūdzētajam /pers. A/ soda izciešanā ieskaitāms apcietinājums no 2021.gada 22.janvāra līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Tiesa secina, ka lietā cietušo pieteiktās kaitējuma kompensācijas: /pers. B/ – 25750 *euro* apmērā un /pers. C/ – 10000 *euro* apmērā, ko tiesas sēdē abas uzturēja, ir pamatotas un apmierināmas saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu, jo katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis, un zaudējumi radušies apsūdzētā /pers. A/ prettiesisko darbību rezultātā, par katru nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, pienākums iesniegt tiesai dokumentus par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

Apsūdzētā /pers. A/ mantai: dzīvoklim /adrese/, kadastra Nr./numurs/(lietas 1.sējuma 80., 92.lapa); zemes gabalam /adrese/, kadastra Nr./numurs/(lietas 1.sējuma 81., 90.lapa); zemes gabalam un ēkām (dzīvojamās mājas un palīgēka) /adrese/, kadastra Nr. /numurs/(lietas 1.sējuma 82., 91.lapa) uzliktais arests atceļams pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84., 367.pantu no apsūdzētā /pers. A/ valsts labā piedzenami procesuālie izdevumi 871,20 *euro* – samaksa par advokāta juridisko palīdzību, nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Tiesas rīcībā nav dokumentu, kas dotu pamatu Kriminālprocesa likuma 368.panta ceturtās daļas nosacījumu piemērošanai un apsūdzētā /pers. A/ atbrīvošanai no procesuālo izdevumu samaksas.

Jautājums par lietiskajiem pierādījumiem izlemjams saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.pantu, un DVD ar informāciju, 10.10.2017. parādzīme, parādzīme bez datuma glabājami kopā ar krimināllietu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 520., 530. pantu tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 177. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz diviem gadiem, bez mantas konfiskācijas, ar probācijas uzraudzību uz vienu gadu,

atzīt par vainīgu Krimināllikuma 177. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz

septiņiem mēnešiem.

Galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, trešo daļu pēc vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, piespriestos sodus daļēji saskaitot, noteikt brīvības atņemšanu uz diviem gadiem trim mēnešiem, bez mantas konfiskācijas, ar probācijas uzraudzību uz vienu gadu.

Drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā – /pers. A/ grozīt uz apcietinājumu un atstāt līdz spriedums stāsies spēkā.

Papildus drošības līdzekli – aizliegums izbraukt no valsts – /pers. A/ atcelt.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu soda izciešanā ieskaitīt apcietinājumu no 2021.gada 22.janvāra līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Piedzīt no /pers. A/:

– valsts labā procesuālos izdevumus 871,20 *euro* – samaksu par advokāta juridisko palīdzību, nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, un

–/pers. B/ labā 25750 *euro*,

–/pers. C/ labā 10000 *euro*, par katru nosakot termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, pienākumu iesniegt tiesai dokumentus par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

/pers. A/ mantai: dzīvoklim /adrese/, kadastra Nr./numurs/; zemes gabalam /adrese/, kadastra Nr./numurs/; zemes gabalam un ēkām (dzīvojamās mājas un palīgēka) /adrese/, kadastra Nr. /numurs/, arestu atcelt pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Lietiskos pierādījumus: 1 gab. DVD ar informāciju, 10.10.2017. parādzīmi, parādzīmi bez datuma – glabāt kopā ar krimināllietu.

Spriedumu var pārsūdzēts 10 dienu laikā apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese I.Freimane